

Življenje in trpljenje Jezusa Kristusa, pravi umotvor v barvah Kino-Ideal.

od petka 20. t. m. do četrta 26. t. m.

ščice. Računajo, da se bo med nami našel kak nezavednež, ki poreče, da ne gre volit, ker itak tudi z njegovim glasom ne zmagamo. S to namero so spustili v graške liste novico, da je v III. razredu mej 950 volilci le 349 Slovencev, v drugem da je razmerje za nas še manj ugodno! V lastnih goriških listih se niso upali tega objaviti. Kadar hočejo zleči kak posebno neumno laž, jo vselej porinejo v »Tagespost« ali »Grazer Tagblatt«, da izgleda bolj resnična. Dopisnik za take slučaje je znani »mazzinijane« dr. Štečina, ki na ta način združuje iredentovske ideje z nemškonalionalno zmesjo graške tetke, ki mu vedno nasede. Goriški Slovenci pa številkam; ki jih je prinesla »Tagespost«, ne verjamejo, ker imajo imenike v rokah in poznajo po svoji organizaciji, da nas je v III. in II. razredu približno polovica vseh volilcev, nadaljno polovico tvorijo laški liberalci in radikalci, laški klerikalci, socialisti in Nemci. Račun laških matadorjev, da nas z zlaganimi številkami oplača, je torej prav kilav. Seveda če jim Slovenci nasedejo in ne gredo vsi na volišče, če bo kdo med nami, ki poreče, da i brez njega opravimo, če bo kaj takih bojazljivcev, potem bo seveda zmagala — manjšina kamoristov. S takimi pa bomo obračunali!

Goriški laški trgovci, doslej zvesti kamorlašem premišlujejo, kaj bodo imeli od prihodnje občinske volitve. Velikim bogatim je vseeno, srednjim pa leze strah v srce, ker vidijo, da znova prihaja doba boja, v katerem bodo oni plačali račun kamoristične stranke. Nam je to čisto prav. Te dni je odprl na Raštelju trgovino neki Vuga, Slovenec po rodu, ki pripoveduje Slovencev, da je Slovenec; a rodbina njegova je vsa laška, otroci niti slovenski ne znajo! Seveda tudi slovenskega napisa nima! Sicer bomo pa itak na dan volitve natančno videli, kdo želi imeti boj in kdo mir.

Dnevni pregled.

Ali živimo v ustavni državi? To vprašanje se vedno vsiljuje zavednemu državljanu. In ni čudno! Kakor hitro parlament ne more ali noče poslušati vladnih povelj — takoj vlada zagrozi s § 14. Paragraf štirinajsti se uporabi vselej kadar se izkaže, da parlament, ljudsko zastopstvo ne mara in ne more delati z vlado. Po drugih državah bi v takšnem slučaju vlada odstopila, če bi videla, da ljudstvo ni z njo. Pri nas seveda ne odstopi, ker pri nas v Avstriji sta si vlada in parlament dvoje nasprotnih reči, sta v bistvu dva različna sveta; med tem, ko je v Angliji, v Franciji in tudi v Italiji vlada, ministerstvo, eksksekutiva, odbor parlamenta in je ministerstvo parlamentu odgovorno ne le pravno, t. j. za kršenje zakona, temveč tudi politično, t. j. za vse politično delovanje. Pri nas v Avstriji temu ni tako; temveč pri nas vlada, če ne more vladati s parlamentom pa vlada proti njemu in brez njega in to s pomočjo § 14 dasiravno li § 14 te pravice ne daje. Kaj določuje paragraf 14? Vsebinsko tega paragrafa je: **V slučaju nuje potrebe, če državni zbor ne zboruje, sme vlada v zadevah, ki sicer spadajo pred državni zbor, izdati začasne naredbes z močjo zakona, za katere je drugače treba privoljenja državnega zbora.** Takšne odredbe je mogoče izdati le pod odgovornostjo celega ministrstva, v kolikor se s tem ne spreminja državni osnovni zakon, in če se s tem trajno ne obremenjuje državna imovina, niti se prodaja državna lastnina. Iz vsebine § 14. je jasno, da se sme uporabiti samo takrat, kadar so dani pogoji za to. § 14. stavi za pogoj izdajanja takšnih naredb, če se **pokaže nuja potreba takšnih naredb v času, ko državni zbor ne zboruje.** Iz tega sledi, da § 14. ni mogoče uporabiti za takšne zadeve, o katerih se obravnava, ali o katerih se vsaj ve, kadar državni zbor zboruje. In kaj se godi v Avstriji? Kadar se pri obravnavanju kakšne zadeve v državnem zboru pokaže težkoče, pošlje vlada parlament enostavno domov in potem to zadevo reši s § 14. sama, s čemur krši ustavo. In to se zgodi le enkrat v izjemnem slučaju, temveč vedno in vlada § 14. neprenehoma žuga, če parlament ne »uboga«. In kaj stori parlament, ljudsko zastopstvo proti temu? Ničesar! Mesto, da bi takoj v prihodnjem zasedanju poklicalo vlado, ministristvo na odgovornost, odobri vse njene ukrepe in tako daje kršenju ustave držav. zbor sam potuho. Potem se smemo čuditi vladni korajži, ki naravnost cinično žonglira s § 14.

Resnost nemške žurnalistike. Že parkrat smo opozorili na pisarjenje

nemških listov radi ruskega oboroževanja. To je bilo vsled tega oboroževanja krika, češ Rusija misli napasti Nemčijo in bog ve koga še. Rusija je odgovorila, da se oborožuje ravno tako, kakor se oborožujeta Nemčija in Avstro-Ogrska. Nemci še niso dali miru in so še nadalje kričali, da to ne gre, da se s tem krši evropski mir. No, ruskim krogom je bilo zadosti in resno so povedali, da so pripravljeni in da se ne bojijo nikogar in da bodo odsedaj tudi aktivno postopali. Sedaj je pa nemška žurnalistika zacvilila, da to vse skupaj nič ni, da je Rusija za nič in da ni pripravljena. Listi med seboj kar tekmujejo kdo jo bo bolj oblatil. Potem pa smatraj nemško žurnalistiko za resno, ko ti pa kriči kakor paglavci.

Poljaki-katoliki in židi v objemu. V Lvovu se vrši proces proti Bendasjuku, ki je širil narodno misel med rusinskim ljudstvom, spisal rusko gramatiko, da bi se lažje izraževalo v svojem jeziku. Poljski tisk naravnost besni proti obtoženim in pomagajo mu židovski nosovi, ki srikujejo povsod tam, kjer jim nič mar ne gre. Res krasna slika: poljski žlahtnik in krivonosi Abraham v objemu žugata rusinskega narodnjaku.

V državi, kjer je vera spoštovana. V lvojskem procesu prihajajo krasne stvari na dan. Duhovnik Sordovič in duhovnik Godima sta izpovedala, da sta bila kaznovana za to, ker sta bot pravoslavna opravljala božjo službo s pravoslavnim obredom. Na način, ki je po zakonih zanjamčen, sta častila boga in zato sta bila kaznovana.

Gorostasnost lvojskega procesa. Po modernem kazenskopravnem redu se mora obtožencu takoj pri preiskavi povedati česa je osumljen. Pred lvojsko poroto pa stoji Rusin Bendasjuk, čegar greh je, da je narodnostno zaveden, in ta nesrečnejše danes ne ve, česa je obdolžen. Dve leti je bil v preiskovalnem zaporu toda nikdar se mu ni izrecno povedalo, česa je kriv. Najprej se mu je očitalo, da je ljudstvo šuntal k uporu; nato se ga je dolžilo razžaljenja Veličanstva sedaj mu pa obtožnica naprtuje, da je hotel Galicijo odtrgati od Avstrije in jo združiti z Rusijo in na drugem mestu ga obtožnica zopet dolži, da je snoval — o! greh vseh grehov — narodne organizacije. Ko je Bendasjuk pri obravnavi prosil predsednika senata, da bi mu vendar povedal, česa se ga dolži, je predsednik obtožencu pokazal na obtožnico, češ, ta ti pove. Dalje je Bendasjuk protestiral tudi proti temu, da je bil dve leti v preiskovalnem zaporu in tam mu ni bilo nikdar povedano, da se ga dolži tega, ker mu obtožnica predbacuje. (Torej se je greh šele naknadno iskal!) Predsednik tega protesta niti slišati ni hotel, češ: to je stvar preiskovalnega sodnika. Bendasjuk je na to odgovoril, da se je tudi pri preiskovalnem sodniku pritožil, toda zaman in je vzkliznil: **»Teško se je braniti, če ne veš česa te dolže.** Bendasjuk je govoril tudi o stilih z grofom Bobrinskim. Povedal je, da z grofom ni imel nobenih bližnjih stikov, in da je že preiskovalnemu sodniku izjavil, da si z grofom ni dopisoval, kljub temu pa obtožnica že zopet govori o poštnih recepih z adresno grofa. Bendasjuk je zaman zahteval, da se mu pokažejo recepi in pisma, o katerih se trdi, da so jih pri njemu našli. Toda niti recepisov, niti pisem se mu ni pokazalo. (Recepisi in pisma je »našel« pri Bendasjuku policijski komisar Hrvat, o katerem smo že svoččasno pisali, da je dal neko igralko radi špijonaže zapreti zato, ker ni hotela njegovim zverinskim pohotnostim ugoditi. Jako zanesljiv človek torej!) — To je drobnna sličica najvsejkega »veleizdajniškega« procesa.

Razredna loterija. Pri včerajšnjem zbiranju razredne loterije je zadelo 20.000 K številka 43.383, 5000 kron št. 60.601, 2000 K št. 6226, 13.075, 24.205, 29.179, 35.286, 42.248, 44.848, 45.425, 47.377, 54.134, 55.748, 57.265, 57.582, 62.171, 54.684, 65.317, 67.427, 78.458, 79.420, 79.827, 80.148, 84.629, 89.891, 93.265 in 93.293.

Nemci in vseučilišča. Tudi graški vseučiliščni profesorji so nastopili proti ustanavljanju novih nemških vseučilišč v Avstriji in pravijo, da se morajo najprej »spoporniti« nemška vseučilišča, ki jim marsikaj primanjkuje in se mora gledati tudi na to, da ne bi Nemci plačevali za nemška vseučilišča. Prvo je neumnost, ker je dobro znano, da imajo Nemci v Avstriji po številu več kot preveč vseučilišč (Dunaj, Praga, Gradec, Innsbruck, Cernovice, torej pet), temveč so ta vseučilišča gotovo v vsakem oziru tudi z vsem bolj preskrbljena, kot tri slovenska vseučilišča (Praga, Krakov, Lvov),

drugo je pa še večja neumnost. Nemci vedno kričijo, da oni s svojimi davki vzdržujejo dve tretjini vseh kavkov (kar je, seveda, debela laž!) Ampak naj bo to tudi res, potem naj bodo pa Nemci pametni in naj dajo nemškemu narodu popolno avtonomijo, pa bodo vsi prav radi z lastnimi sredstvi vzdrževali svojo upravo in skrbeli za svoje šolstvo. Kar avtonomijo naj nam dajo, pa ne bo treba Nemcem vzdrževati nas s svojimi davki! Ampak o avtonomiji ne marajo Nemci ničesar slišati!

Nemška prepotenca. V graškem »šufitenblatu« je izšel članek, ki v pravi luči pokazuje nemško prepotenco. Tam se pravi, da bi bila velika krivica, ako bi se okrajji v Avstriji razdelili v čisto nemške, čisto slovanske (ali kakke druge narodnosti) in mešane. Pravična bi bila samo razdelitev v čisto nemške in v mešane okraje, tako približno, kot je tu na Koroškem in Štajerskem, ker nemščina mora biti pripoznana kot edini državni jezik v Avstriji, drugim narodom pa zadostuje, ako se jim milostno dovoli, da lahko govorijo v svojem jeziku v uradih tam, kjer Nemcev sploh ni, ali jih je pa samo prav malo — uradni jezik bi pa morala biti nemščina tudi v takih krajih! To se po mnenju »šufitenblata« mora razumeti samo po sebi, to pa zato, ker so — kakor pravi »šufitenblat« — Nemci ustvarili Avstrijo in jo tudi »vzdržujejo«. Tega, seveda »šufitenblat« ne pove, da Avstrije že zdavnaj ne bi bilo, da se niso slovanski polki borili za njo, po vseh evropskih bojiščih. No, pa »šufitenblat« se bo takointako zmotil: nemški »ideali« se takointako nikdar ne uresničijo; toliko moči imamo Slovani vseeno še vedno, da preprečimo te »lepe« nemške načrte.

To je pa resnično. Graški »šufitenblat« pravi, da se noben narod ne da vedno zatirati in omenja Srbijo, Bolgarsko in Grčijo, ki so šle v vojno, da osvobodijo svoje brate izpod turškega jarma; dalje omenja »šufitenblat« grofa Tiszo, ki je sprevidel, da je boljše za Ogrsko, ako se na nekak način poravnava s Srbo-Hrvati in Rumuni. To je »šufitenblat« tako pametno povedal, da smo se kar čudili, odkod na enkrat toliko pameti pri nemškem listu. Logično bi bilo, ko bi nastopil »šufitenblat« še zato, da se dajo tudi Slovonom v Avstriji njene pravice, ker — tako je pravi rekel — »noben narod se ne da vedno zatirati«. Ampak toliko pameti zahtevati od Nemca, da bi znal logično misliti, to bi bilo vendar preveč. In res, »šufitenblat« pravi, da v Avstriji — Slovani zatiramo Nemce in da Nemci ne bodo hoteli vedno nositi slovanskega jarma! Tu ga imate, kljukca neumnega! In ravno v članku, v katerem se o vsem tem piše, se trdi tudi to, da so Nemci razvili — eine Herrenkultur, t. j. gosposko kulturo! No, da take »gosposke« kulture se Slovenci res nikdar ne povzpnejo, mi ostanemo rajše brez te gosposke kulture, zato pa — pametni.

Da se pomirijo ... Zadnji »Gorenjec« se zaletava v nas, ker smo prinesli znano pismo češkega pesnika Macharja, ki ga je pisal ob svoji 50letnici. Mi smo prinesli pismo, kakor razni drugi listi, brez vsake opombe, ker smo hoteli podati — Macharjevo pismo oz. nazore, ki jih je pesnik napisal ob svoji 50letnici. Kaj imajo s tem opraviti učitelji — res ne vemo. Mi smo prevedli, kar je napisal Machar — če »Gorenjca« za to »zona obletava«, je to njegova stvar. V naš prevod pa se je vrnila pomota: Machar namreč piše: vrnite se ljudje (namreč duhovnike) cerkvi in tistemu gospodu Bogu, kateri imajo polna usta — (plouu lubu) ... Ta pasus je bil v »Dnevu« napačno preveden. To v pojasnilo, da bo »Gorenjec« »gobec« zavezan.

Iz Podgorja v Istri nam javlja učitelj Anton Berce, da je notica v »Edinosti«, češ, da pogrešajo tukajšnje učitelje gola iz maščevalnosti izmišljena hudobija in neresnična.

G. Alojz Trampuž iz Dan pri Sežani nam javlja, da ni on tisti Trampuž, ki je streljal na svojo ženo, kar bi se dalo vsled enakosti imen sklepati iz nekega poročila izpred sodišča.

Z Vrhnike čujemo pritožbe iz kmetskih in delavskih krogov glede razporedbe šolskega pouka. Začenja se pouk zjutraj za nekatere razrede že ob sedmih in konča ob dvanajstih ali ob eni in za prvi razred se prične ob pol eno popoldne. Toraj otrok mora 5 ur neprenehoma vztrajati — in najbrže tudi stradati. Ko pride domov, mora vžiti postano kosilce, prvorazredarji pa morajo v naglici komaj kuhano vročo jed mimogrede vživati. Kako bo enkrat z žledci teh otrok, nikdo ne vpraša, mislijo, da otrok tako vse je. — Zato je značilno za one starše, ki jim to ni prav.

da molče, — ali to celo zahtevajo, zato, da bi njih otroci lažje pasli cel popoldan — živino oz. lenobo. Solški uspehi potemtakem ne morejo biti sijajni — to ve vsak, četudi je na Vrhniki 6razrednica in 11razrednica pod mostom. (Priobčujemo to pritožbo staršev, z opombo, da je pol-dnevni šolski pouk odprto vprašanje, ki se naj rešuje krajevnim razmeram primerno.)

O Mohorski družbi se mora reči, da ne zasluži prav nobene priznane slavnosti več. — No letos naj bo še zadnjikrat, žrtvujemo še tiste 2 K, drugo leto pa naj si pripiše sama sebi nasledke, če ne bo v programu videti vpoštevanja kritike ali zboljšanja. — Da bi nas s tako plitvim in puhlim berilom odraževala, ko vendar lahko kaj dobrega izda, in da bi dajala priložnost, da se nas z davkom za Slovence(?) Stražo nadleguje in kontrolira od poverjenikov, tega ne bomo več trpeli. To kar je razkril dr. Lenard je gotovo res. Vsakemu, ki pozna razmere in mohorsko gospodo v Celovcu se mu zdi to čisto umevno. Za vse nasvete od več strani celo od klerikalcev — je gluha, ona gre po poti, ki ji je zarčal Boltežar. Tiskarski škrat ne objavlja več levitov v listnici uredništva, ker so zanj prehuda čebula. — Družba nastavlja včasih tudi nemške ali nemško misleče uslužbence in se čuje, da ima neke »šac« zakopan, ker je od njenega premoženja vse tiho. Na taka vprašanja mohorski gospodje ne rečejo ne bev ne mev in vtis napravijo na človeka, kakor da jim je neljubo o tem govoriti. Tudi sploh se drže tako kot kranjski koritarji: vpognjeno, v tla gledajoče in potuhnjeno. Tudi nosijo nekateri pred sabo obsežen »kurji britof«, kar spričuje, da imajo pri vsem samo pri nogah ne — dober tek. — Jaz sem pred leti ustmeno in pozneje pismeno vsiljeval nasvet, da naj izda »Križarje« v 4. letnikih s poljskimi ilustracijami, ki so tako krasne, in ker se mi zdi le ta povest najbolj izpodbujevalno berilo ne le za obmejne, ampak tudi za druge Slovence — zlasti za one v tujini. Dalje sem svetoval, da naj objavlja resnejše povesti od najboljših pisateljev — ilustrirano splošno gosposkarsko knjigo, splošno zdravstveno in splošno kupčijsko knjigo, ker so vse dozdaj izdane precej površne in neustojne in boj zahtevajo Mohtivenikov imamo že preveč, jaz jih imam okoli 20. Rahim pa le enega, drugi se trgajo sprotivnabiralniki za povzdigo kmetijstva. — Kaj pa hočem! Ali naj jih dam beraču v bogajme, da mi jih v obraz nazaj vrže. Mislim, da Mohorska družba roma na Zalostno goro in ako njen prvak pošlje proti Slovincem na Kranjskem nemško vlogo, potem nismo daleč, da začne nemara družba nemške špehe Slovincem dajati. Če se njeni prvaki ženirajo Nemcev, Slovencev pa nič, potem so tudi umevni spori na kolodvoru celovškem. — Drug odbor ali pa drugi udje. — Za norca naj sebe imajo. O. Slomšek, kako se časi spreminjajo! — Mohorjan.

Nadzorovanje izseljencev. Vsled ukrepa ministrstva za notranje stvari se je na kolodvorih in tudi v železnikih vlakih upeljalo strožje nadzorovanje izseljencev. Potnike, osobito vojaške obvezance, ki mislijo potovati v inozemstvo, se bo na podlagi obstoječih predpisov, posebno v smislu § 13 ministrskega razglasa z dne 10. maja 1867, drž. zak. št. 80, pozvalo, da se izkažejo s potnimi listinami. Vsak potnik je obvezan oblastnim organom, ki se izkažejo z legitimacijo, svoje potne listine pokazati. Tako revizijo se bo na dotičnem izkazilu s priplepljenjem revizijske znanke potrdilo.

Iz učiteljske službe. Namesto obolete učiteljice Antonje Virk pride na deklško ljudsko šolo v Ribnici kot supletinja učiteljica Josipina Obermann. Namesto iz uč. službe izstopivšega učiteljskega supletja Feliksa Zalokar pride na ljudsko šolo v Banjaloki supletat učiteljica Marija Urbančič.

Požar. Kakor se nam iz Črnomlja poroča, je izbruhnil dne 10. t. m. popoldne ogenj pri posestniku Matiji Ratkoviču iz Jugorij. Požar je vpepelil gosposkarsko poslopje, hišo, in je uničil več obleke. Posestnik trpi škode 2000 K; zavarovalnina pa znaša samo 800 K. Kakor se je dogajalo, so zažgali otroci.

Hud bik. Te dni je 45letna kajzarica Marijo Merhar iz Dolenje vasi pri Ribnici nekli bik tako sunil z rogom v hrbet, da jo je težko poškodoval.

Dva zasačena vlomilca. Komaj 15letni Boltežar Košmerl je bil me-sarski vajenec pri Janezu Kosu na Vrhniki. Pred tremi tedni je zapustil, ne da bi drugi vedeli svojo službo in se ni vrnil več nazaj. Dne 9. t. m. je izvalil pod goljufivo pre-

tvezo 60 kron nekemu posestniku v Brezovici, na kar se je odpeljal v Trst, potem v Milje, kjer je obiskal svojega prijatelja Janeza Suštaršiča, ključavničarskega pomočnika. Ta Boltežar Košmerl in Janez Suštaršič sta izvršila več tatvin na Vrhniki, na kar sta hotela odpotovati v Italijo. Oba tatila sta sklenila, da izvršita več vlomov na Vrhniki, kjer so jima bile znane domače razmere skoro pri vseh hišah. V ta namen sta vlomila na Vrhniki, dne 12. t. m. okrog polnoči v delavnico Janeza Leskovca in sta odnesla 21 ponarejenih ključev »vertheimerice«. Okrog pol ene zjutraj sta skušala omenjena fanta vlomiti pri posestniku Andreju Grampovčanu. Medtem ko je stal Košmerl na straži, je odklenil Suštaršič hišna vrata. Nato sta se napotila oba tatila na dvorišče posestnika in gostilničarja Jan. Oblaka, kjer sta hotela vlomiti skozi zadnja vrata, ki so pa bila znotraj dobro zaklenjena. Vlomilca sta hotela nato vlomiti pri prednjih vratih, kar jima je pa preprečil občinski čuvaj. Dočim so Košmerla aretirali in izročili sodišču, se je posrečilo Suštaršiču pobegniti. Toda kmalu ni hodil prosto pot, zakaj kmalu ga je orožništvo prišlo in izročilo sodišču.

Ljubljana.

— **»Slovenec« se jezi zaradi** volitev v »Slov. Matico«. »Slovenec« pravi, da so se hoteli liberalci maščevati za nezaupnico, ki so jo hoteli dati klerikalci predsedniku zaradi katoliškega shoda. Tačas so klerikalci pokazali, da jim ni za skupno delo in za zavod, ampak, da hočejo v »Matici« komandirati. Posledice so bile letošnje volitve in zdaj piše »Slovenec«, da so posledice na dlan: češ ker niste pustili, da bi vam dajali nezaupnico, ker se ne pustite komandirati — pa nič. Tako je bilo tudi v drugih slučajih. Je pač težka skupnost s takimi gospodi.

Skupščina »Slov. Matic«. Vsled tehničnih ovir je včeraj izostalo poročilo o skupščini, ki ga zato danes na kratko podajamo. Skupščino je otvoril preds. Iličič s primernimi besedami o delu »Slov. Matic«. Spominjal se je 50letnice in našega kulturnega dela. Nato je pozdravil zastopnika »Hrv. Matic« prof. Kučera. Prof. Kučera je prinesel čestitke »Slov. Matici« k njeni 50letnici. Sledi tajniško in blagajniško poročilo. Pri volitvah so bili izvoljeni: prof. Slebinger, dr. Iv. Tavčar, prof. Perušek, prof. J. Zmave, dr. Bleiweis, prof. Iličič, g. Koder, dr. Iv. Lah, dr. P. Grošelj, prof. Breznik in dr. Ravnihar.

Predavanje akademije. Slovenska kultura se je letos nekako presečila iz Ljubljane na Jesenice, kati tam so imeli lepo gledališko sezono nego Ljubljana in tudi koroški jubilej bodo prvi praznovali. Ampak včasih se Ljubljana zave svoje dolžnosti in te se je zavedala včeraj, ker je v tako obilem številu posetila predavanje. Dvorana je bila polna, kakor še pri nobenem predavanju. Prof. Kenda je podal objektivno zgodovino gosposkarskega polja in starih Korotancev. Popisal je staroslovensko življenje, šege in običaje in je podal v živih besedah bole Slovencev in njih boje za samostojnost. Dokazal je, da je bilo ustoličenje nekaj slovenskega, in da je izhajalo iz naših starih pravic. Proti koncu je podal žalostno sliko sedanjega gosposkarskega polja — dvignil pa je tudi svetlo upanje za bodočnost, ker z ljubeznijo in delom lahko zopet priborimo svojo nekdanjo last. Besede govornikove so vzbudile med poslušalci iskreno navdušenje in odobravanje, tako da se je na koncu izpremenilo predavanje v pravo manifestacijo za naš jubilej. To je bila prva lepa proslava 500letnice v Ljubljani.

— **O zagonetnem slučaju.** Ljubljanci se sedaj nečejo verjeti, da se je zgodil tako, kakor je izjavila komisija, oz. kakor so poročali listi. Krožijo najbolj različne vesti in se govori celo, da pride komisija iz Gradca, ki bo stvar preiskala. Vse to je seveda izmišljeno in brez podlage.

— **Razburjenje v tobačni tovarni.** V soboto dopoldne je bilo velikansko razburjenje v tobačni tovarni. To razburjenje je bilo, pa tudi v resnici opravičeno, kjer je bilo naprjeno, do klerikalcev in njih voditeljev radi zvišanja doklad in novih dolgov na Kranjskem. Razburjenje je bilo toliko, da se ne da popisati, to pa med vsemi uslužbenci tob. tovarne, med moškimi, kakor tudi med ženskimi. Celo med takimi, ki so bili najbolj vneti zagovorniki in pristaši klerikalcev. Splošno se je

govorilo, da ne bode nobeden od njih več klerikalcev volil in »Slovenca« ali »Domoljuba« čital. Pa magari, če se jim ga bode tudi brezplačno pošiljalo — kakor se jim ga je dosedaj. Ne vemo, kako bi se bilo godilo, klerikalnim voditeljem, ako bi bil kateri ta čas v tobo, tovarni. Sedaj so vendar ti uslužbenci začeli spregledovati, da vidijo, kdo je njihov največji sovražnik. To so pa edini — klerikalci! Počasi pride spoznanje.

— Iz seje deželnega odbora kranjskega dne 14. marca 1914. Za leto 1914. se določijo premije za glavno strupene kače po 40 vin. Od 1. januarja 1915. dalje se premije za pobite strupene kače ne bodo več podeljevale. — Vzame se na znanje dopis deželnega predsedstva o Najvišji potrditvi sklepa deželnega zbora glede pobiranja deželnih dokladov za leto 1914. — Vzame se na znanje dopis deželnega predsedstva, da je c. kr. poljedelsko ministristvo zavrnilo priziv mestne občine ljubljanske glede zgradbe deželne elektrarne ob Ljubljani. — C. kr. deželna vlada s naprosi, da dovoli iz državnih sredstev vsaj take prispevke za regulacijo vipavskih voda, kakor jih je goriški deželni. — Zgradba deželnih cest Horjul—Velika Ligojna, Zalog—Črni vrh in Polhov Gradec—Malavoda se odda tvrdki dr. Samohrd. — Za popravo občinske ceste v Razborju, občina Velika Loka se dovoli 1000 K podpore. — Pogorelec v Trebči vasi se dovoli 2000 K podpore za nakup krme. — Zastopnikom deželnega odbora v zdravstvenem zastopu Radeče se imenuje Anton Rozina, deželnosodni svetnik v Radečah, v zdravstvenem okrožju Krško pa Peter Poč, železniški postajenačelnik v Krškem. — Prošnja mestne občine Kranj za posojilo 40 tisoč kron v svrhu naprave elektrarne se odkloni, ker bi se ta naprava ne rentirala. — Sklene se izvršiti revizijo mestne občine Postojna.

— O kavarni »Balkan« v Trstu je prinesla »Jugoslavija« članek, iz katerega se vidi, da se je štirinajst slovenskim uslužbencem zgodila krivica. Bili so od kavarnarja javno razžaljeni in namesto, da bi se jim dalo zadoščenje, so bili — odpušteni. Mi smo že zadnjič glede tega povedali svoje mnenje. Tako postopanje v slovenski kavarni v Trstu mora vsak obsojati. Vreči 4 slovenske ljudi na ulico, ker se ne puste javno žaliti — to je škandal. Kavarnar Blecha je pred gosti rekla, da se »sramuje takih natakarijev.« Dva natakarija in dve slovenski blaginčarki so zahtevali zadoščenja — kavarnar jih je odpustil. Pripejali so se v soboto v Ljubljano. Slučaj je naravnost kričoč in upamo, da se reši, prav za one, ki se jim je krivica zgodila.

— O Sattnerjevi kantati »Oliki« ki se prednaša začetkom aprila v koncertih »Glasbene Matice« v Ljubljani, prinese 6. številka »Novih Akordov«, ki izide te dni, obširno tematično analizo z notnimi primeri, ki bo vsakemu obiskovalcu koncerta neobhodno potrebna. Številka se dobi tudi posebej pri založniku L. Schwentner v Ljubljani in v drugih knjigarnah.

— Novi šentjakovski most v Ljubljani. Včeraj so inženirji začeli ob desnem bregu Ljubljanice in njeni strugi začetkati novi šentjakovski most. Ta bo stal nekoliko južno od sedanjega v črti, ki jo ima državna cesta, ki vodi mimo Virantove hiše in bo položen v smeri na Colzovo cesto. Tej legi pa je vendar nekoliko na poti sedanji stari most, zato so začeli obenem podirati njega južni hodnik. Sredina mostu in pa severni hodnik pa ostaneta za sedaj, da ne bo promet oviran. Nas veselja, da bade že skoro tista srednjeveška podrtja, ki se ji je reklo »šentjakovski most«, ker ni bila v kras Ljubljane, pa tudi ne v ponos erariju, čigar last je bila.

— Hinko Smrekar je razstavil v Schwentnerjevem izložbenem oknu uspešno karikaturu v šestih slikah, ki predstavljajo drvarja in medveda: drvar fingira smrt, spleza na drevo in hoče zamahniti s sekuro, — v tem trenutku pa zgubi ravnotežje in pade z drevesa na presenečenje zverino, katera jo ubere iz strahu naravnost v goščavo. Slika ima vedno mnogo gledalcev in vzbuja veliko zanimanja — mi ji želimo tudi poštenega kupca.

Maksim Gaspari je naslikal Madono in jo razstavil pri Schwentnerju. Prijetna stvar je to, drugo vprašanje je seveda, kdaj jo bo prodal. Morda se bo našel kak ljubljanski petičnik, ki jo bo rešil?

— Vstopnice za prihodnjo predstavo hrvatske opere se še ne prodajajo. Začetek predprodaje vstopnic objavimo pravočasno.

— Volitve v odbor »Matice Slovenske« so se na običnem zboru izvršile s sledečim izidom: izvoljeni so: gg. prof. dr. Hečič Fr., dr. VI. Ravnihar, dr. Ivan Lah, ravnatelj

Koder Anton, dr. Tavčar Ivan, dr. Demeter Bleiweis vitez Trsteniški, dr. Jos. Breznik, dr. Pavel Grošelj, prof. Perušek Rajko, dr. Jakob Zmavc.

— »Čez leto dni« je burka navadnega konca časovne dobričine: zaroke ali poroke, ki je obsula že marsikatero nemškega avtorja z gorami cenjenih priznanj. Tudi pri nas se je publika takoj sprijaznila z njo; tembolj, ker je imela mogoče srečnejše interpretante kakor jih je vreden tekst. Krona uprizoritve (za publiko, seveda) je končni prizor v drugem dejanju: tistih tisoč dolarjev je publika tako osvojila, da ni hotela prenehati s ploskanjem in je klicala igralce ponovno na oder. Za zadovoljivo razpoloženje je poskrbel najprej gospod Povhe, za njim pa je pripomogel od uspeha cel ensemble, ki je imel s predstavo količkaj opravka. Gospod Danilo zasluži, da se ga omenja posebej. Ljubljanski smehaželježi se niso mogli ob posameznih scenah vzbrzditi niti toliko, da ne bi silili zapored v »svol večer«. Celo proti polovici tretjega akta. Posetnikov je bilo za bolj slabo perišče; nekateri so dokumentirali svojo kupljeno pravico z »pst-ia«, toda odobravanja niso mogli udušiti kljub svoji zahtevi. No, in če naposled take burke krijejo troške in se ljubljanski zadovolježi potrudijo v gledališče za tedenski približek — ne glede na predsmrtno gledališča, brez ozira na ironijo, ki se ji morajo igralci klanjati, — potem bodo seveda drame redkeše. Kakšen bo čez leto okus občinstva, je v tem slučaju postranska stvar.

St. — Sokol I. ima danes (torek 17. t. m. zvečer v društvenih prostorih (Trg Tabor 2, skozi dvorišče) ob pol 9. uri društveno predavanje. Govori br. dr. Lah o »Rusija v sedanjosti in bodočnosti«. — Člani in članice, udeležite se zanimivega predavanja!

— Švabska predrznost. Po vzorcu laške fakinaže je začel tudi ljubljanskim švabskim pobičem rasti greben. — Včeraj n. pr. se je jata takih pobov v Selenburgovi ulici jako glasno in izzivalno pozdravljala s »Heil« klici. — Vse polno tega zaroda se tudi vidi po ljubli, ulicah z verižicami v frankfurtskih barvah in znaki švabskih bojnih društev. Ali ni deželni šolski svet prepovedal dijakom nositi znakov? Mislimo, da ta prepoved velja tudi za švabski zarod.

— Ljubimkanje, ljubavni roman v 3 delih Artur Schnitzlerja, v glavni ulogi Valdemar Psilander se predvaja danes v kinematografu »Ideal«. Roman »Ljubimkanje« v filmu imač boče gotovo jednako velik literarničen uspeh, kakor na odru. Od petka 20. do četrka 26. življenje in trpljenje Jezusa Kristusa. Ta film je izdelan znane svetovne tvrdke Pathé freres in je najnoviješe popolnoma kolorirana uprizoritev pasionskih iger. Ta film je velezanimiv ne le po svojem zadržanju marveč tudi po umetniški inscenaciji, mojstrski igri, uzorni fotografiji in očarujočo koloraciji, tako da boče gotovo vsacega obiskovalca zadovoljil.

Razne zanimivosti.

• Pogrešen vojaški aeronavtik. V Londonu pogrešajo nekega angleškega vojaškega aeronavtika, ki se je dvignil preteklo soboto na svojem zjutraj zrakoplovu z nekim gostom v Parizu, da preleti Kanal. Doslej nimajo o njem še nikakega poročila in bati se je, da je aeronavtik pri poletu ponesrečil.

Pazite na dan 25. marca t. l.

Trst.

KLERIKALNA BLAMAŽA V ŠKEDNJU.

Trst, dne 15. marca.

Za danes je sklicala klerikalna »Jugoslovanska strokovna zveza« shod škedenjskega delavstva in je v ta namen izdala posebne letake. Rečeno je bilo, da pridejo govorniki iz Ljubljane in da je shod velike važnosti, vsled česar naj se ga delavstvo udeleži v velikem številu. Ker klerikalci že nad eno leto marljivo, a tajno agitirajo posebno med delavci v plavžih, kjer imajo tudi že nekaj organizirancev, so si pristaši Nar. del.

organizacije hoteli stvar natančneje ogledati in so se v ta namen udeležili klerikalnega shoda, iz Trsta pa so povabili govornika.

Shod je bil sklican za 4. popoldne. V klerikalnem društvenem prostoru poleg cerkve, v katerem se nahaja tudi majhen oltarček, je bilo ob tej uri zbranih prav malo klerikalcev in došlih pristašev N. D. O. je bilo prav lahko zasedati celi prostor. Nato je prišlo še nekaj klerikalnih mož, žen in otrok, ki pa so morali ostati v veži, ker je bilo notri že polno. Dokler shod ni bil odprt, so si pristaši N. D. O. ogledali klerikalna agitačna sredstva, časopise in letake, ki so bili nagromadeni na mizi.

Predsednik društva prične govoriti. V tem pa zadone klici: »Zahtevamo volitev predsednika!« Nato pa vstane zastopnik centralnega vodstva »Jugoslovanske strokovne zveze«, g. Jež, ki je došel kot govornik in izjavi v imenu iste, da naj se blagovole vsi oni, ki niso člani »Jugoslovanske strokovne zveze«, odstraniti, češ to zborovanje ni nikak shod, ampak samo socialen tečaj, namenjen samo za člane »Zveze«.

V tem trenutku pa nastopi g. Brandner in izjavi: Udeležili smo se tega zborovanja, ker smo bili nani povabljeni. Tu imam letak, na katerem je tiskano, da se vrši tu javen shod in ne socialen tečaj. (Govornik pokaže letak, kakor so to storili tudi drugi navzoči.) Torej je očitno, da se gre tu za navadno farbarijo. Že lansko leto se mi je pripetil podoben slučaj. V »Slovenca« je bilo naznanjeno, da se vrši v Trstu velik javen ženski shod, na katerem bo govoril g. dr. Krek. Ko se nameravam shoda udeležiti, pa mi duhovnik Čok to prepreči, češ shod ni javen, ampak le društven. Povdarjati pa moram, da je veljala ta prepoved samo zame, dočim so se vsi drugi lahko brez najmanjše skrbi udeležili omenjenega ženskega shoda — torej tudi nečlani. Tako je tudi danes. Če bi na ta shod ne prišel noben govornik nasprotne organizacije, bi bil to javen shod in bi se na njem napadalo druge organizacije; ker pa temu ni tako, ste stvar nemudoma preobrnil in dopovedati nam hočete, da je to le socialen tečaj. — Izjavljam v imenu N. D. O., da nikakor ne moremo dopustiti, da bi se gojilo v plavžih še tretjo organizacijo, to tem manj, ker klerikalna organizacija mešetari z lastnico plavžev: »Kranjsko industrijsko družbo«. (Kranjska industrijska družba daje klerikalcem denar za cerkve. Op. pisca.) V plavžih, kjer se delavstvu tako silno slabo godi, obstojita itak že dve organizaciji, tretje pa ne potrebujemo in tudi ne bomo dopustili, da bi se razvila!

Po teh besedah, ki jim je sledilo navdušeno ploskanje je izpregovoril Jež, kateri pa skoro ni mogel govoriti, ker je bil prevelik nemir in žvižg. Povedal je samo to, da ni lepo, če se na zborovanju Slovenci med sabo pripravajo in da obžaluje, da povzroča to koroški rojak, ko bi moral vendar vedeti, kako potrebno je, da med nami ne vlada nasprotstva. (Tu je mislil Brandnerja.)

Brandner: Razume se, da bi Vam bilo prav, da bi Vas ne motili, da bi se tako zamogli razviti in utrditi. To bi Vam prišlo, ker ste na Tržaškem slabotni in ne pridete niti v poštev. Kako pa vi postopate z drugomislečimi tam, kjer ste močni, n. pr. na Kranjskem? Če se pa že dotikate Koroške, smatram za potrebno, da naglasim, da je ravno klerikalna stranka tista, ki je zanesla med koroške Slovence razdor. Zdaj smo prišli na Koroškem tako daleč, da Slovenci protestirajo proti ustanovitvi slovenske Ciril-Methodove šole! Če slov. klerikalci že tako postopajo, pa naj bi oni dali denar za šole, oni naj bi jih osnovali. Pa na to bižkone lahko toliko časa čakamo, da izkine zadnji koroški Slovenec. Slovenski klerikalci kažejo s svojim postopanjem, da so zato, da zahaja koroški slovenski otrok v nemško šolo! — V središču Slovenije, v Ljubljani, so klerikalci pripomogli, da sede v mestnem svetu tudi nemški zastopniki. Ni li to sramotno? Slovenskim klerikalcem je ljubši klerikalen Nemec in Italijan, nego Slovenec, ki je neklerikalnega mišljenja. To je črna internacionala. In sedaj bi se rada vgnezdila na Tržaškem. Delati se je pričelo s strokovnimi organizacijami, ki naj pripomorejo do stranke. Mi tega ne potrebujemo. Pa ravno zdaj prihajate, ko vendar vidite, s kako silo so se vrgli Italijani na nas, ko Slovenci niti na ulici nismo več varni pred njimi!

Govornik slika nato obupne razmere delavstva v plavžih in nadaljuje: Delavstvo se bo rešilo teh razmer edino le tedaj, če se bo trdno organiziralo. Ni treba ustanavljati drugih organizacij, čem več jih je, tem slabše je, pač pa naj se vsi slovenski delavci pridružijo vrstam N.

TRST Odlikovana pariška čevljarna (Calzoleria Parigina).

Velika izbira čevljev za gospode, gospe in otroke. Cene zmerne.

Ulica Carducci števil. 15.

D. O. ki je nepolitična organizacija in se ne bojuje proti veri. Torej imajo v njej prostor tudi tisti, ki so verni. Če bi bila N. D. O. politična, protiverska, bi imeli gotovo povod, da se organizirajo v »Jugosl. strok. zvezi«, tako ga pa nimajo. N. D. O. stoji na stališču, da se morajo tesno združiti vsi zatirani in če je med njimi takih, ki verujejo in zopet takih, ki ne verujejo. Ta vprašanja ne spadajo v strokovno organizacijo, kajti delavci nimajo časa in tudi ni njihova dolžnost, da bi pri svoji težki borbi za kruh razpravljali o teh vprašanjih, pač pa je to naloga božjih namestnikov.

Globoko sem uverjen, da je v interesu slovenskega delavstva, da razvoj klerikalnih organizacij na Primorskem preprečimo — zlasti pa v plavžih. Z ozirom na to izjavljam, da bo N. D. O. smatrala za svojo dolžnost, da to gibanje prej ko mogoče zadusi.

Ploskanje in živio-klici so prekinjali govornika. Navduševal se je tudi mežnar. Škedenjski fajmošter pa jo je še pred koncem popihal. Jež ni vedel, kaj naj odgovarja, zato je rajše molčal. Ker je bilo že pozno, je Brandner pristaše N. D. O. pozval, da zapuste prostore, kar se je tudi zgodilo.

S tem se je prostor izpraznil, ker so si pristaši N. D. O. vred šli tudi klerikalci in notri jih je ostalo samo še kakih pet.

Na naši strani vlada navdušenje, ker se je stvar tako lepo izvršila. Marsikateri klerikalci pa je izjavil, da pristopi k naši organizaciji, češ — izprevidel sem, da je to moja dolžnost in da tako zahteva moj interes.

Kranjskim klerikalcem pa priporočamo, naj nikar ne prihajajo sem, ker tu ni tal za klerikalizem in se zato s svojimi poskusi le blamirajo.

Magdalenska Ciril - Methodova podružnica bo imela svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 22. marca 1914 ob 4. uri popoldne v dvorani »Gospodarskega društva« (pri Tiroletu). Na ta občni zbor so vljudo vabljivi vsi udje in neudje, kakor tudi naše čast. matere in gospe. Narodna dolžnost in čast zahteva, da podpiramo to našo obrambno društvo kolikor je mogoče, da ohranimo pri Sv. M. M. zgor. naš jezik, in od davnine podedovano slovensko narodnost. Pridite na občni zbor in kdor ni še plačal samo K 2 — za leto 1914, naj to stori v nedeljo! Kvišku srca in branimo in hranimo kar je naše.

Odbor. Socialen demokrat Josip Kervin naj se le potolaži. Popolnoma nepotrebnost je bilo, da je v Zarji izjavil, da on nima nikakih zvez s pevskim zborom N. D. O. Je baže zopet enkrat hotel videti tiskano svoje ime. Da bo imel manj težje srce konstatiramo tudi mi, da Josip Kervin ni predsednik pevskega zbora N. D. O., ker on je socialen demokrat, ampak je predsednik pevskega zbora njegov brat Franc Kervin, ki je bolj naroden — čeprav mlajši — kakor pa Josip Kervin.

Vlomilec Jereb.

Za vsako stvar na svetu je treba imeti talent ako pa ima človek povrh še malo sreče — se mu marsikaj posreči. Sicer je človek za kaj slabega prej zmožen nego za kaj dobrega — ampak vlomiti, krasti, uteči iz ječe — tega ne zna vsak. Jereb je v tem oziiru talent prve vrste. Pisali smo o njem zadnjič, ko je stal pred poroto. Ko je kradel po Celovcu in so mu bili že na sledu, je celo listom in tudi »Dnevnu« pošiljal dopisnice, na katerih je povedal kam je s svojim tovarišem namenjen in se je norčeval iz policije, ki mu ne zna priti na sled. Nazadnje so ga vendar ujeli. Obravnava pred ljubljansko poroto je dokazala, kako prerigan ptiček je ta Jereb. V nedeljo se je povsod mnogo govorilo o tem, kako je pobegnil, saj je ljubljanska justična palača moderno poslopje in ima svoje zapore dobro zavarovane z mrežami poleg tega obdaja poslopje visok zid. In vendar je Jereb ušel iz ječe v III. nadstropju.

Kako je pobegnil iz ječe.

Jereb je bil začasno zaprt v Ljubljani od koder je imel priti menda v Gradiško. Zadnji čas je simuliral bolezen in je prišel v posebno celico. Tam je bilo menda več ruhi in našel je med medicinskimi aparati škarje, iz katerih je naredil žagico, s katero se je lotil omrežja. Moral je biti zelo previden, kajti straža nad-

FRAN MALIS, diplomiran krojač.

Trst - Ulica Tor S. Piero 4 - Trst. Podružnica: Nabrežina 99.

Najboljše čevlje po meri dobite v novi čevljarni **Antona Javernika,** Trst, ulica Farneto 33. Prevzamemo se tudi vsakovrstna popravila.

zoruje vsake četrte ure. Posrečilo se mu je prepiliti 2 cm široko železno mrežo. Na to je vzel nogo, ki jo je odtrgal od mize in je z njo nakrenil omrežje in res je dobil v mreži toliko prostora, da je mogel skozi priti. Toda — ječa je bila v tretjem nadstropju. Jereb si je znal pomagati. Iz ruhi je zrezal in zvezal vrvi in se je neopaženo spustil po vrvi na dvorišče. Kaj takega bi ne dokazal vsakdo — človek mora občudovati to zmožnost — in le škoda, da tak človek ni kaj drugega kakor vlomilec. Kaj bi lahko dokazal tak človek v življenju. Kako je Jereb preplezal zid ni znano, prišel je menda po koritu na vrh. Po drugih poročilih je splezal po obzidku (simisu) na zid pri Miklošičevi cesti in se tam spustil na cesto. Ker je bil že večkrat zaprt, je pač dobro poznal lego jetnišnice. Ob pol 1. ponoči v soboto — so že zapazili, da ga ni več v celici.

Na begu.

Med tem je prišel Jereb (bogve kod!) na Vič. — kjer je doma. Ustavil se je na Viču hišna št. 5. kjer je zbudil Poglajevko, katera ga je vprašala, kaj da hoče. Odgovoril je: »Mandič, notri bi rad šel.« Ondi stanuje c. kr. policijski stražnik Mandič. Ta zvijača dosegla je svoj namen, kajti Poglajevka je zbudila 18 let starega sina, ki je hišna vrata takoj odprl. V istem trenutku zagrabil je Jereb mladega Poglaja in mu, v desni roki držeč nož pretil: »Obklekaj takoj sem ali pa smrt«. Prestrašeni Poglaj mu je željo izpolnil in izročil obklek.

Jereb se je preoblekel in je moral tu dobiti tudi kak denar, kajti ko so ga v nedeljo prijeli, je imel pri sebi 15 kron. (Po poročilih je izsilil od Poglaja 17 kron) in je zginit v noč. Jereb se je obrnil proti jugu. Ker še ni povsod skopnil sneg, je bil beg po stranskih potih precej težaven. Zato se je popoldne pojavil okoli Borovnice in je prišel celo v gostilno k Draščku, kar je bilo gotovo neprevidno, ker bi bil sicer gotovo dalje časa živil svobodo. Tako pa ga je spoznal baže neki mož, ki je bil svoj čas 2 meseca zaprt in ga je poznal iz onih časov — drugi pa pravijo, da da ga je spoznal neki žel. aspirant, ki ga je videl pri zadnji porotni obravnavi. Opozorili so skrivaj orožniško postajo. Ker je bil menda samo en orožnik doma, je bilo treba velike previdnosti. Orožnik je stopil pred njega z nasajenim bajonetom in s pozivom: »Roke gor — sicer zabdem«. Ni dvoma, da bi se bil Jereb branil z orožjem, če bi ga bil imel.

Vrnitev v ječo.

V nedeljo popoldne je prignal orožnik Jereba na Vrhniko, kjer so ga zaprli čez noč. Včeraj popoldne so ga z vrhniškim vlakom pripeljali v Ljubljano. Na kolodvoru se je zbrala velika množica ljudi, ki so si ogledali uklenjenega junaka. Torej toliko truda — in niti en dan svobode. Ampak dokazal je, da je strokovnjak. Sedaj ga bodo menda spravili v Gradiško.

Zopet škandal!

Polica — tat.

Tako usodepolno, kot je letošnje leto, še ni bilo kmalu za našo gospodujočo kliko in njene priganjace. Npravnostni škandali kot jih nima niti Pariz, se vrše dan za dnem, njim pa se pridružujejo še drugi škandali, ki kažejo koruptnost vse naše mestne uprave v naravnost bengalični luči in popolni nagoti, ki pogreša vsako, tudi najprimitivnejše pojmovanje poštenja.

Med mariborskimi policijskim zborom, vlada že nekaj let sem proti policijskemu inšpektorju Nisnerju tiho, a skrajno nezadovoljstvo. Inšpektor Nisner si je to nakopal iz lastne krivde, ker svoje podrejene način terorizira in očitno protežira samo tiste, ki se mu znajo laskati in ki mu opravljajo dela izsledovalcev med ostalimi stražniki, med katerimi si potem on hladi svojo jezičico, ki mu jo skuhajo njegovi predpostavljeni.

Nisnerjevi ljubljenci pa se seveda zavajajo svoje moči in ne terorizirajo samo svoje tovariše, nižje sostrastnike, marveč tudi — javnost. Tako se je zgodilo, da so mino leto, 14. t. m., zapril enega Nisnerjevih ljubljencev — ker je čisto priprosto kradel! Policijski stražnikster Kušmann je bil že del časa sem strah vseh mariborskih trafikantov, ker je kradel o vsaki priliki, ki se mu je mudila, najraznovrstnejše kadivo. Trafikantinja, dobro vedoča, da je Kušmann Nisnerjev ljubljencev, so raje dolgo molčale, ker so se bale — Nisnerjevih šikan. V soboto pa je cela zadeva našla svoj nepričakovani konec. Kot v druge trafike, zahajal je Kušmann tudi v ono trafikantnjo Jurko na Koroški cesti. Jurkova je vdova in ima štiri nepreskrbljene otročičke. Njen mož je bil narednik maribor. domobr. pešp. št. 26 in naravno je, da je njena pokojnina skrajno pičila in jo mora rediti iz trafika. Ona in nje sestra, ste Kušmanna že del časa opazovali in videli, da jima je že opetovano ukradel tobak za svačice. Minolo soboto je zopet prišel v trafiko, si kupil časopis, nekaj časa bral nato pa stopil k omari tobaka, ki je opremljena s steklenimi vrati, odprl in prišel po tobaku brskati, češ: »To je zame vse predrago.« Nato se je s hrbotom obrnil proti sedaj odprti omari in prišel na glas brati. Prodajalka, sestra trafikantnjo, se je naredila kot bi nekam odšla, a se samo skrila in opazovala stražnikstera Kušmanna. On se je nekaj časa previdno oziral, nato pa bliskoma vzel iz omare 3 zavitke duhana in jih spravil v žep. Ko se je prodajalka vrnila, se je na kratko poslovlila. Dekle je stvar povedala svoji sestri, ki je hitela na policijsko stvar javiti. Navzoč je bil sam Kušmann in ji ponudil 2 K, da bi molčala, oziroma sprejela kot kupno ceno za tobak, kar pa je trafikantinja zavrnila.

Sedaj je slavna mariborska policija (v osebi inšpektorja Nisnerja) pričela proti trafikantini s pravdatimi represalijami, češ, ni ji bilo stvarni treba takoj javiti vsemu svetu in oblasti. Pritisnilo se je celo tudi na posestnico on liše, v koji je trafika, in ta sedaj grozi trafikantini, da ji odpove lokal.

Kušmann je, kolikor je doslej doznano, kradel tudi v trafiki Živko na Tegethoffovi cesti, koder cenijo škodo na 50 K najmanj. Ovdaba je že storjena.

Vrhu tega je kradel Kušmann tudi v gostilni Voh na Koroški cesti o vsaki priliki smodke, samo, če je prišel do škatulje. Morali so jo radi njega zaklepati.

O Kušmannu seveda sedaj trde, da je bil kleptomani. Saj za izgovore pri nas niso nikdar v zadregi, zlasti še, če kaj zakrivi klike blizu stoeča oseba. Eden je kradel knjige, drugi tobak, kadivo in gotovo pride kmalu še tretji s kakšno tatvino.

Vsemu temu ne bi bilo tako, da bi naša klika ne bila vezana na gotove osebe. A tako se zgodi, da terorizira en sam mož malo ne vse javno življenje, le, ker ve — kot se splošno govori — za grehe pr tukajšnjih kliknih mogočnikov ... Zalosno!

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

SL. POŠTNI UPRAVI

Ker ne pridemo drugačnim potom do reda pri telefonskem pogovoru, obračamo se tem potom do sl. poštne uprave, da vendar že enkrat preišče, kaj je vzrok vednemu motenju pri pogovoru; naj se že vendar ta nedostatek odpravi, ker materialna škoda ni mala, ko mora urednik skoro polovico vsega naročenega časa uporabiti v to, da opozarja poročevalca, da poročila vsled motenja na progi ni sprejel. Poročevalec mora začeti s svojim poročilom iznova in posledica je, da v določenem času, mesto, da bi dal 10 vest, da le tri ali štiri. To motenje prenašamo že več kot mesec dni; sedaj nam je pa zadost. Torej!

DRŽAVNI ZBOR ODGOSEN.

Dunaj, 16. marca. Državni zbor je bil danes odgošen, ker so bili poslednji poskus na dosego kompromisa med Čehi in češkimi Nemci brezuspešni. Češki delegati v skupni ko-

misiji so dali izjavo, da so bili nemški predlogi na večeršnjih seji v Pragi odkonjeni. Potem je podal dr. Viškovsky izjavo za Čehce, dr. Urban odklonilno izjavo za Nemce, na kar je bila seja končana in Stanek je dr. Sylvestru poročal o izidu. Dr. Sylvester je podal grofu Stürgkhu poročilo, nakar je grof Stürgkh dal dr. Sylvestru pismeno objavo, da se državni zbor s 16. t. m. odgodi.

NAMENI VLADE.

Dunaj, 16. marca. V parlamentarnih krogih so mnenja, da namerava vlada sklicati državni zbor v juniju na kratko poletno zasedanje. Veljavnost provizoričnega opravnega reda poteče namreč v juniju. Vlada namerava boj v tem zasedanju predložiti proračun za leto 1914/15.

MINISTRSKI SVET.

Dunaj, 16. marca. Danes se je vršil ministrski svet, ki se je pečal z vprašanjem odgoditve parlamenta.

AVDIJENCA.

Dunaj, 16. marca. Cesar je sprejel min. predsednika grofa Stürgkha v posebni avdijeni.

SRBSKO-TURŠKA MIROVNA POGODBA.

Carigrad, 16. marca. Najvažnejša določila srbsko-turške mirovne pogodbe so ona, ki priznavajo srbskim podanikom mohamedanske vere iste pravice kakor Srbom ostalih ver. Srbsko-turška mirovna pogodba priznava tudi mohamedanske posebne šole.

SPLOŠNA VOLILNA PRAVICA V SRBIJI.

Belgrad, 16. marca. Vlada namerava uvesti splošno volilno pravico.

PROKLAMACIJA ALBANSKEGA KNEZA.

Drač, 16. marca. »Cor. d. Sera« poroča iz Drača, da proklamacije, ki so jo že vsi listi prinesli, albansko ljudstvo še ni videlo; svetovalec so kneza pregovorili, da je v Albaniji ne objavi, ker je premalo bojovita in bi naredila slab vtis.

JUŽNA ALBANIJA.

Valona, 16. marca. V južni Albaniji nastajalo od dne do dne večje zmeđe. Pretepavajo se med seboj pristaši Essad paše, Izmail Kemala ter grški Epirci. Tudi holandska žandarmerija je brezuspešna.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnapreči; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Vesten pomočnik mehanične stroke, išče primerne službe. Naslov pove Anončna ekspedicija.

Na debelo in drobno! Izredno nizke cene! **Prenočišče. - Gostilna. - Buñet.**

TRST Hinko Kosič TRST

ulica Carradori 15 (vogal Geppa)

se priporoča cenjenim tržaškim gostom in v Trst prihajajočim potnikom.

Konfekcija

: za moške, ženske in otroke :
v veliki izbiri po zanesljivih in stalnih cenah v podružni trgovini
tvrdke R. MIKLAUC

„Pri Škofu“

Ljubljana — Pred Škofijo šte. 3. — Medena ulica.
: Poseben oddelek v prvem nadstropju. :
Cenik na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Elegantna soba v parterju ali v I. nadstropju, s posebnim vodom se želi najeti v okolici Slov. trga. Ponudbe na Anončno ekspedicijo.

Radi prevzetja drugega podjetja se odda takoj pekarija, zraven velik vrt v Rožni dolini pri Ljubljani. 88-2

Novi pianini preigrani, kratki glasovirji so po ceni za prodati v zalogi glasovirjev in specialni delavnici za popravila Ivan Dril, vogal Sv. Petra ceste, vñhod Radeckega ceste 2, II. nadstr. Popravila in uglaševanje in vsa zunanja dela se točno in po ceni izvršujejo. 90-1

Kako se pljučne bolezni, dušljivi kašelj in naduho

popolnoma ozdravi, poročam vsakomur brezplačno. Pošljite za odgovor kuverto z znamko na gospo B. KOLENSKA, Vršovice šte. 383 pri Pragi (Česko).

Carlo Marcuzzi

Trst, via S. Lazzaro 12.

Delavnica kirurških instrumentov, ortopedičnih aparatov, prs. umetnih rok in nog, trebusnih, sportnih in bolniških pasov za popek, suspensorjev, mesečnih podvez za dame in vse bolniške potrebščine.

Zganjarna

F. Pečenko

se je zopet odprla

v ulici Scala Belvedere št. 1
(prihod iz ulice Miramar).

Priporoča se svojim starim obiskovalcem in obenem cenj. občinstvu.

Edina primorska tovarna dvokoles „Tribena“ Gorica, Tržaška ulica št. 26, prej pivovar. Gorjup.

Velika eksportna zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov itd. itd.

F. Batjel

Gorica, Stalna ulica šte. 2-4.
Prodaja na obroke. Ceniki franco.

Namesto K 12 — samo K 5-50

20.000 parov usnatih čevljev na zadrgo z dobro zbitimi usnatimi podplati, ki so bili pripravljeni za Balkan, so mi zaostali vsled vojne. Ker moram zalogo v kratkem razprodati, prodajam čevlje pod izdelovalno ceno za samo K 5-50. Dobijo se v vsaki velikosti za gospode in dame. Razpošlila po povzetju.

Export ARNOLD WEISS, Wien

VI. Gumpendorferstrasse, 139 25.

Modistinja Minka Horvat, Ljubljana, Stari trg 21.

Priporoča svojo veliko zalogo damskih in otroških klobukov, športnih čepic in vseh potrebščin za modistke. — Popravila se točno in najcenejše izvrše.

Ne zamudite ugodne prilike.

Samo nekaj dni.

Redka priložnost

popolna razprodaja cele zaloge čevljev

Ljubljana, Wolfova ulica šte. 14

kakor moških, ženskih, otroških, gorskih itd., najnovejše oblike se bode razprodajalo od 16. t. m. dalje globoko pod lastno ceno. — Nadalje se bode razprodala vsa zaloga usnja in čevljarjskih potrebščin ter sploh vsa prodajalniška oprava pri

Združenih čevljarjih - Ljubljana

Wolfova ulica šte. 12-14.

Spomladne novosti so tukaj.

Najmodernejši raglani, obleke za gospode in dečke v najnovejših fasonah — dospelja je ogromna izbira pariških in berlinskih modelov za dame v modernih barvah in krojih.

Velika partija damskih kostumov po 10 K, katere ni bilo dosedaj za dobiti.

Ogledati si zamorete le v trgovini

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5-6.
Telephon 132.

Razpis ustanove.

Ljubljanska mestna občina ima za tekoče leto podeliti ustanovo v znesku 200 K, katera je bila ustanovljena povodom srebrne poroke Nj. c. in kr. apostolskih Veličanstev cesarja in cesarice.

Pravico do te ustanove ima letos Ljubljanka, ki je revna, in poštena, ki se je tekom leta 1913 omožila ter bila pred omožitvijo samskega stanu (ne bivša vdova!).

Ljubljankanke so le take prosilke, ki so imele pred omožitvijo v Ljubljani domovinsko pravico.

Prošnji je priložiti:

1. Poročni list;
2. Dokaz domovinstva pred poroko;
3. Nравstveno spričevalo.

Prošnje je vlagati v vložnem zapisniku mestnega magistrata do vštete 8. aprila t. l.

Na prošnje, katere ne bodo opremljene v smislu tega razpisa, se ne bo oziralo.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 11. marca 1914.

Spomladne modele za dame in deklice priporoča

A. Lukič

Ljubljana, Pred škofijo št. 19.

Za gospode in dečke največja izbira oblek in površnikov najnovejšega kroja.

Priznana najnižje cene! Solidna in točna postrežba.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Rezervni fond K 58.461.432-56. — Izplačane odškodnine in apikalije K 123.257.666-77.

„SLAVISA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Generalno zastopstvo v Ljubljani

Po velikosti druge vzajemne zavarovalnice naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje čigar pisarne so v lastni bančni hiši

Gosposka ulica št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in nakulatneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte nrošneke.